

VII. évfolyam 1. szám 2007. tavasz

magyartarka

A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének információs lapja

**TELJES
TERJEDELMÉBEN
SZÍNES!**

Gasztronómiai Nap - Békéscsaba, 2007. február 8.

Tisztelt Olvasó!

Szent György napja a néphagyományban az igazi tavasz kezdetét jelentette. Fontosságát mutatja, hogy a jószágértartásban is a legjelesebb napok közé tartozott. Az ősszel, elszámoláskor a következő évre megfogadott pásztorok, bojtárok, ekkor álltak szolgálatba. Feladatuk nehézségére utal a mondás, mely szerint kihajtáskor akárki lehet pásztor, de az igazi pásztor az, aki ősszel el tud számolni a rá bízott jószággal. A jószágok legelőre történő első kihajtásához számos mágikus eljárás kapcsolódott. A hajnalban szedett harmat a jó tejhozamot biztosította, a láncon, fejszén, ekevason való áthajtásnak pedig elsősorban az állatok egészségét megőrző, bajelhárító szerepe volt. Nagy szükség volt ekkor a jószágok védelmére, hiszen úgy tartották, ezen az éjszakán a boszorkányok különösen veszélyesek, könnyen rontást hoznak az állatokra. Ezen a napon a gazdák bejárták a határt, a legelőkön ásott kutakat megtisztították, a határjeleket megújították. Ettől a naptól kezdve **Szent Mihályig** hajnali 4 órakor és este 8 órakor szóltak meg a harangok. A Szent György előtt megszólaló békák - a néphit szerint - a korai tavaszt és nyarat jelezték, az ürgeöntés pedig igen jövedelmezőnek ígérkezett, mivel az április 24. előtt fogott ürge bőréből készült pénzes zacskóból állítólag soha nem fogyott ki a pénz.

Tisztelt Tagjaink!

A hét régióban megtartott összejöveteleinken kivétel nélkül felmerült a kérdés, hogy mikor és milyen nyomtatványon lehet az anyatehén-tartás jogosultságokat eladni, illetve megvásárolni. A **K8005-ös** "Támogatási jogosultság átruházási kérelem" formanyomtatványon van lehetőség a jogosultság adásvételeket benyújtani az MVH Központi Hivatalába, 1385 Budapest, 62. Pf.: 867. A formanyomtatvány az előző évivel megegyezik, nem változott. A benyújtási időszak a 2006. évi határozatok kézhezvételét követően kezdődhet.

Füller Imre
ügyvezető igazgató

Tartalomjegyzék

Támogatások és lehetőségek a magyartarka tenyésztésében	4
Farmer-F családi vállalkozás, Máriakálnok	6
Cserkeszőlői Mezőgazdasági Termelők és Vállalkozók Szövetkezete	7
Gasztronómiai nap Békéscsabán	9
I. Fialat Magyartarka Tenyésztők Találkozója	10
Ünnepi tanácskozás Dr. Török Imre tiszteletére	12
Hústermelő-képesség mérése ultrahangos módszerrel	14
V. Tarka Fotópályázat	15
Hírek az Európai Unió és a világ más országaiból	16
In memoriam Dr. Báder Ernő	18

Címlapfotó: Teszler Miklós

**A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
információs lapja**

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Holló István
Dr. Húth Balázs
Dr. Polgár J. Péter
Dr. Stefler József

Főszerkesztő: Füller Imre

Szerkesztőség:

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/451-022
e-mail: info@magyartarka.axelero.net
web: http://www.magyartarka.hu

ISSN 1587-9305

Kiadó: Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/451-022
e-mail: info@magyartarka.axelero.net

Felelős kiadó: Rácz Károly
DTP: Szalai Norbert

Nyomda: Pethő & Társa Nyomda
Megjelenés: negyedévente 2.000 példányban

Dr. Húth Balázs fejlesztési- és marketingvezető, MTE

TÁMOGATÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK A MAGYARTARKA TENYÉSZTÉSÉBEN

A regionális közgyűléseken nagy érdeklődést váltott ki a jelenlévő tagság körében a szarvasmarha ágazathoz kapcsolódó támogatásokról szóló előadás, ezért a szerkesztőség úgy döntött, hogy az újság hasábjain ki-vonat formájában közreadjuk az elhangzottak általunk legfontosabbnak ítélt fejezeit.

A tejkvóta alapú támogatás összege 8,10 Ft tejkvóta kilogrammonként, amely összeget az ígéretek szerint hamarosan átutalnak a kérelmező termelők részére. Ezt követően az MVH munkatársai 10%-os utólagos helyszíni ellenőrzést hajtanak végre a gazdálkodóknál. A tejkvóta alapú támogatás 2007. évre vonatkozó keretösszege 13,3 milliárd Forint, amelyet megközelítőleg 3200 jogosult tejtermelő között osztanak szét. A támogatási összeget a 2006. március 31-én rendelkezésre álló tejkvóta alapján állapítják meg, tehát a gazdálkodónak a 2005/2006-os kvóta-évben tejet kellett értékesítenie.

Nagy érdeklődést váltott ki a jelenlévő tagság körében a tejkvóta támogatás várható jövője. Ez a támogatási forma a 2007-es támogatási évtől beépül a farmtámogatási rendszerbe (SPS-rendszer), tehát 2008-tól már ebben a rendszerben történik a támogatás kifizetése. Összegét a 2007. március 31-én birtokolt tejkvóta alapján állapítják meg. A rendszer értelmében a gazdának a jövőben nem kell tejet termelnie ahhoz, hogy támogatást kapjon, tehát a támogatás és a termelés függetlenedik egymástól. Természetesen annak, aki továbbra is folytatnia akarja a tejtermelést és értékesítést tejkvótával kell rendelkeznie!!!

A legnagyobb érdeklődést az anyatehén támogatásról szóló fejezet váltotta ki. Az MVH által az Egyesülethez eljuttatott adatok szerint a 2006-os támogatási évben 124.739 db nyolc hónapnál idősebb nőivarú szarvasmarhára adtak be anyate-

hén támogatási kérelmet. Ez azt jelenti, hogy hazánk túllépte az EU által támogatási felsőhatárnak meghatározott 117.000-es anyatehén létszámot, amely 107%-os kihasználtsági mértéket jelent. A fent jelzett állatlétszám az ellenőrzések előtti darabszámot takarja, tehát vélhetően ez a létszám valamelyest csökkenni fog. Mi lesz az anyatehén támogatás jövője?

Ezen támogatási forma 80%-a megmarad termeléstől függő támogatásként - tehát a gazdálkodónak anyatehenet kell tartania ahhoz, hogy a támogatást megkaphassa - a fennmaradó 20%-ot pedig a farmtámogatás keretében kapják meg a termelők. A támogatási összeg évente 10%-ot emelkedik! Joggal merül fel a kérdés, hogy a támogatási összegnek miért csak 80%-a kerül kifizetésre termeléstől függő támogatásként? Hazánk a koppenhágai szerződés értelmében két támogatási borítékot (borjúvágási és felnőtt állat vágási prémium) nem képzett, hanem ehhez a két támogatáshoz kötődő összeget különböző hányadban szétosztotta a három igényelt támogatási boríték között. Nevezetesen a borjúvágási támogatásra szánt összeg 70%-át az anyatehéntartás, míg a fennmaradó 30%-át a tejkvóta támogatásba építette be. A felnőtt állat vágási prémium 70%-át a híztottbika, 21%-át az anyatehén, 9%-át pedig a tejkvóta támogatás között osztotta szét. Mivel a tejkvóta és a híztottbika támogatás 2007-től beépül a farmtámogatási rendszerbe, így az anyatehén támogatás összegének is megközelítőleg 20%-át ebben a rendszerben kell kifizetni.

A híztottbika tartás támogatás esetében az MVH-tól kapott információk alapján a 2005-ös támogatási évben a gazdálkodók 47 972 darab 9 hónapnál idősebb hímivarú állat után igényelték ezen támogatást. Ez a 94.620 darabos támogatási felsőhatárhoz viszonyítva a 2005. évre 50,8%-os kihasználtságot jelent. A 2006-os esztendőre még végleges számok nincsenek birtokunkban, de az MVH információi

alapján a kihasználtság mértéke megközelítőleg 70% körül alakul. Mi lesz a híztottbika tartás támogatás jövője?

A híztottbika támogatási boríték 2007-től beépül a farmtámogatási (SPS) rendszerbe, tehát függetlenedik a termeléstől. Ez egyben azt is jelenti, hogy a gazdálkodónak nem kell bikát hizlalnia ahhoz, hogy a támogatáshoz hozzájusson! A támogatás alapja a 2006. évben támogatásban részesült állatok száma. Mivel a tárgyalta támogatási formát csak megközelítőleg 70%-át használták ki a termelők, ezért a fennmaradó 30%-ot is szét kívánják osztani a gazdálkodók között. Ezért korrekcióra kerül sor a 2006. december 31-én birtokolt 9 hónapnál idősebb hímivarú állatok alapján. Ez a gyakorlatban úgy történik, hogy a tulajdonolt darabszámról a tenyésztő ENAR szerinti listát kap, amelyet vissza kell küldenie az MVH-hoz összevetésre. Így kerül kiosztásra a maradék 30% támogatási jogosultság.

Az extenzifikációs támogatást azok igényelhetik, ahol a takarmánytermő területükre vonatkozó állatsűrűség nem haladja meg az 1,40 állategység / ha mértéket. Az MVH információi alapján a 2005-ös támogatási évben összesen 10 530 extenzifikációs kérelem szerepel a területalapú támogatásokban. Ebből a támogatott igények száma 3 022 darab, amely 71 411 támogatott állatot jelent. Összege 11 702 Ft volt állatonként, tehát ezzel az összeggel növekedett az anyatehén és a híztottbika támogatásban részesült állatok utáni támogatás.

Fontos információ, hogy az extenzifikációs támogatás a 2007. támogatási évtől kezdődően szintén beépül a farmtámogatási rendszerbe, tehát 2008-ban már ebben a rendszerben történik a támogatás kifizetése!

Végezetül néhány gondolatban szeretnék szólni az AVOP helyébe lépő, a 2007-től 2013-ig terjedő időszakban az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) keretében megnyíló támogatási forrásokról, amelyből az állattartó tele-

pek korszerűsítése alintézkedésre megközelítőleg 200-220 milliárd Forintot írnak elő a teljes, 2007-2013 közötti időszakra vonatkozóan. Ez kb. 30 milliárd Forintnyi támogatási keretösszeget jelent évente.

Az EMVA általános jellemzőit az alábbiakban foglalom össze:

- ♦ Az állattenyésztési, növénytermesztési és gépberuházások külön célterületben és költségvetéssel szerepelnek;
- ♦ A rendszerbe könnyű lesz a belépés de szigorú a számonkérés. Akár végleg (7 évre) ki lehet zárni pályázókat;
- ♦ Az önerő lehet banki hitel is;
- ♦ 2 éves futamidők lesznek a beruházás, korszerűsítésnél;
- ♦ A pályázat befogadása után lehet megkezdeni a beruházást (helyszíni szemle után);
- ♦ A 15 millió Forint feletti támogatásnál üzleti terv benyújtása szükséges;
- ♦ A szakmai szervezeti tagság alapjosultsági kritérium, amelybe beletartozik a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete egyesületi tagság is;
- ♦ A TÉSZ és Termelői Csoport is pályázhat, ha árbevételének legalább fele mezőgazdasági tevékenységből származik;
- ♦ Építési és technológiai beruházásnál telepenként min 2, max 400 millió Forint lehet az elszámolható kiadás mértéke;
- ♦ A célterületek között forrásátcsoportosítás lehetséges;
- ♦ Szabálytalanság esetén 5-20-120% visszafizetési kötelezettség;
- ♦ 5 évig állomány szinten tartási kötelezettség;
- ♦ Legeltetési és/vagy állományváltási napló vezetése.

Az állattartó telepek korszerűsítésére az alábbi öt célterületen adható be pályázat:

- ♦ Trágya kezelését, tárolását, felhasználását elősegítő építészeti, technológiai és gép beruházások;
- ♦ Állati férőhelyek kialakítását, minő-

ségét javító építési és korszerűsítő felújítási beruházások;

- ♦ Jó minőségű takarmány előállítását és felhasználását, a takarmányminőség megőrzését biztosító építészeti, technológiai és gép beruházások;
- ♦ Állattartáshoz kapcsolódó munkafolyamatok minőségét javító beruházások;
- ♦ A telepi állategészségügyi helyzetet, illetve a nyomon követhetőséget javító, állatbetegségek kialakulását és terjedését megelőző beruházások.

Egy pályázaton belül az építés és technológia résznek minimum 50%-nak kell lennie, míg a gép és infrastruktúra jellegű kiadások aránya a 30-30%-ot nem haladhatja meg.

A támogatás mértéke alap esetben 40%-os vissza nem térítendő támogatás, amely hányad 50%-ra emelkedhet, amennyiben a pályázó fiatal agrárszakember vagy kedvezőtlen adottságú területen gazdálkodik. Ha a gazdálkodó fiatal agrárszakember és kedvezőtlen adottságú területen gazdálkodik 60% lehet a vissza nem térítendő hányad. Amennyiben a gazdálkodó vállalja, hogy a trágyakezeléssel kapcsos-

latos technológiai beruházásokat 2008. április 30-ig megvalósítja és gazdasága nitrit-nitrát érzékeny területen fekszik 75%-ra növekedhet a vissza nem térítendő hányad. Értésüleink szerint a jogalkotók minden állattartó telep környékét nitrit-nitrát érzékennyé fogják minősíteni. Információink alapján úgy tűnik, hogy az ez évben megnyíló és pályázható célterület a trágyakezeléssel kapcsolatos technológiai fejlesztés, hiszen ezen a területen a legnagyobb a gazdálkodók lemaradása az uniós előírásokhoz képest.

Az újság terjedelmi korlátai miatt ennyiben tudtam összefoglalni a regionális közgyűléseken e témakörben elhangzott legfontosabb információkat. Amennyiben a leírtak alapján kérdés merülne fel Önökben, az Egyesület munkatársai készséggel állnak rendelkezésükre!

Rongits Tamás

FARMER-F CSALÁDI VÁLLALKOZÁS, MÁRIAKÁLNOK

1975 óta foglalkozunk mezőgazdasági tevékenységgel. 1975-től 1990-ig tevékenységünk sertésenyésztésből, valamint bérhízlalásból tevődött össze.

Mint ismeretes, erre az időszakra tevődik a sertéspiac nagy megingása és a rendszerváltás időszaka, amely szinte minden embert érintett, kit jobban, kit kevésbé. Már volt 2 db magyartarka vemhes üszőnk, ekkor történt a fordulat a magyar mezőgazdaság nehézipara felé, közben visszalítettük földünk egy részét, vásároltunk, valamint béreltünk földterületeket.

1992-ben vásároltunk egy MTZ-55 traktort, ekét, tárcsát, kombinátort, permetőt, kaszát, rendsodrórt. Felkészültünk a gazdálkodásra, az állatok takarmányának megtermelésére. Közben vásároltunk gazdaságokból teheneket, tejkvótát.

A háznál való gazdálkodás, az itthoni helyzet arra készítetett bennünket, hogy helyben vásároljunk egy 50 férőhelyes, kötött tartású istállót. Karámépítéssel áttértünk a szabadtartásra.

2001-ben továbbfejlesztettük gazdaságunkat, hogy EU komform módon tudjunk működni, megfeleljünk az EU előírásoknak. Építettünk egy 2x4 állásos fejőházat, öltözőt, teljes szociális blokkot, a mai kor követelményeinek megfelelően. Elérkeztünk 2003-hoz: a gépparkunk elöregedett, szükségünk volt fejlesztésre. Vásároltunk egy MTZ820,2-t, orkánseprű zöldvágót, Pöttinger kaszát, valamint egy Pöttinger bálázót, hogy minőségi takarmányt tudjunk előállítani. Munkánk könnyítése céljából rakodógépet szereltünk az MTZ-re. Ezek által biztosítva az önköltségű takarmány előállítását.

Jelenleg 60 Ha földterületen gazdálkodunk, melynek egy része saját, más része bérelt terület. A földterületen kukoricasilót, vörösherét, szilázst, lucernaszénát, tritikálét, kukoricát magunk termeljük meg. A szalmaigényt úgy oldjuk meg, hogy istálló trágyánk egy részét búzaszalmára cseréljük a helyi gazdálkodókkal. Az állatállomány jelenleg elég hete-

rogén, próbálunk áttérni magyartarka állomány felé. Éppen ezért 2005 novemberében vásároltunk Mezőhegyes Ménesbirtokról 20db magyartarka tehenet, melynek nagyobb része bikanevelő tehénből áll. Itt szeretnénk megköszönni az Egyesületnek, hogy segítségükkel bővíteni tudtuk állatállományunkat a magyartarka fajta irányába. Jelenleg 64 db tehén, 17db vemhes üsző, 36db növendék üsző, 30db bika van állományunkban.

**"TENYÉSZTÉSI CÉLJAINK
A JÓ BELTARTALMÚ TEJ
MELLETT A JÓ HÚSFORMÁKKAL
RENDELKEZŐ TENYÉSZ- ILL.
VÁGÓÁLLAT"**

Gazdaságunkban a napi teendőket két főam végzi, valamint egy nyugdíjast foglalkoztatunk kisegítő traktorosként.

A gazdaság vezetője, Rongits Tamás, egyen elvégzi az inszeminálási feladatokat is.

Gazdaságunk fő bevételi forrása a tejtermelésből adódik: 250.000 l kvótánk van, 99%-ban extra minőségű tejet termelünk. A tej beltartalma éves átlagban 3,8% zsírtartalommal, valamint 3,4% fehérjetarta-

lommal rendelkezik. Tenyésztési céljaink a jó beltartalmú tej mellett a jó húsformákkal rendelkező tenyész ill.vágóállat. Ennek érdekében a tenyésztésben Refrén Zitat, Sás Malf, Vallomás Lehelt, a magyartarka fajtában, a fajtaváltásban Sepi Starlist használtunk. 2006-ban 3 cikusbikát fogadtunk: Derű Brasil, Dörgics Reef, Durmoló Makád. A gazdaság tenyésztői ideológiáját igazolja, hogy 2006 őszén született már saját tenyésztésű két ígéretes tenyészbika jelölt.

Jövőbeni céljaink: silótároló, trágyatároló, közlekedő utak, tehenek karámjának lebetonozása, ezáltal az állatok komfort érzetének fokozása. Szükségünk lenne még egy újabb erőgépre, etetőkocsira, szippantóra....

Hosszútávú feladataink közé tartozik az állatállomány (a magyartarka állatállomány) bővítése, illetve a 64db tehénnek teljes egészében magyartarka állományra való cserélése.

A mai gazdasági helyzetben ugyanis az ilyen kis gazdaság, mint a miénk nem csak tejtermelést, hanem húsmarha tenyésztést is kell hogy végezzen, ha versenyképes akar maradni.

Illési Sándor ig. elnök - Bóné Mihály főállattenyésztő

CSERKESZŐLŐI MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐK ÉS VÁLLALKOZÓK SZÖVETKEZETE

Cserkeszlő, Jász-Nagykun Szolnok megye déli részén, a Tiszazugban fekvő 2200 lakosú település. A község arculatát meghatározza az idegenforgalom, mely az 1938-ban felfedezett gyógyvízre épül. Így a települést, gyógyvizű fürdőjéről ismeri az ország és Európa számos országából ideérkező fürdővendég.

A szövetkezet, 1992. december 29-én alakult a Magyar-Román Barátság Mezőgazdasági Szövetkezet jogutódjaként. Jelenleg is szövetkezeti formában működik. Gazdálkodására jellemző a "több lábon állás". Tevékenységi körei:

Szántóföldi növénytermesztés 1 000 ha

Őszi búza	480	ha
Napraforgó	200	ha
Kukorica	40	ha
Silókukorica	60	ha
Csemege kukorica	120	ha
Zöldborsó (elővetemény)	120	ha
Lucerna	100	ha

Az ágazat egyrészt piaci növényeket termeszt, másrésztől biztosítja a szarvasmarha tenyésztés szemes-, és tömegtakarmány valamint alomszalma szükségletét. A fenti növények termesztéséhez megfelelő géppark és tároló kapacitás áll a szövetkezet rendelkezésére. A táblaméret nagysága igen széles skálán mozog, a legkisebb terület 1 hektár, míg a legnagyobb tábla 122 hektár. A talajok minősége, fekvése változó. Öntözött körülmények között, Bauer Lineár öntözőberendezés alatt 120 hektáron csak az intenzív növények - csemege kukorica, zöldborsó - termesztése folyik.

GYEPGAZDÁLKODÁS

150 hektáron történik, melyből 47 ha a szövetkezet tulajdonában van és a szarvasmarhateleppel szomszédos. Így lehetőség van a növendék állatok legeltetésére.

MEZŐGAZDASÁGI SZOLGÁLTATÁS

Ezen tevékenység keretében, hagyományosan mintegy 400-450 hektár szántóterület gépi munkálatait végzi a szövetkezet a község mezőgazdasági östermelői részére, biztosítja számukra a termeléshez szükséges anyagok beszerzését, a megtermelt termények tárolását, értékesítését. A szövetkezet 2004-ben megvásárolt egy New Holland Fx-48 típusú silózót, valamint egy Krone Big Pack típusú szalmabálázót. A két géppel nagyüzemek számára vállal bér munkát a szövetkezet, a saját igényeinek igényei mellett.

ÁLLATTENYÉSZTÉSI FŐÁGAZAT

A szövetkezetben az állattenyésztést egy állatfaj, a **tiszta vérben tenyésztett magyartarka** tehénállomány és szaporulata képviseli. Szarvasmarha tenyésztéssel, ezen belül is magyartarka állománnyal, a jogelőd szövetkezet megalakulása óta

foglalkozik a gazdaság. Így közel fél évszázados szakmai tapasztalat halmozódott fel a magyartarka tenyésztésével kapcsolatban, úgy hogy az ágazatot 1968 óta Bóné Mihály főállattenyésztő irányítja.

A fő célkitűzés a tejelő jelleg erősítése volt. Így napjainkra egy közel 5 700 liter laktációs tejtermeléssel rendelkező tehénállományt mondhat magáénak a szövetkezet, a legutolsó tejbemérési adatok alapján.

A telep termelési adatai a következők:

Tehén	220	db
Növendék	175	db
Vemhes üsző	30	db

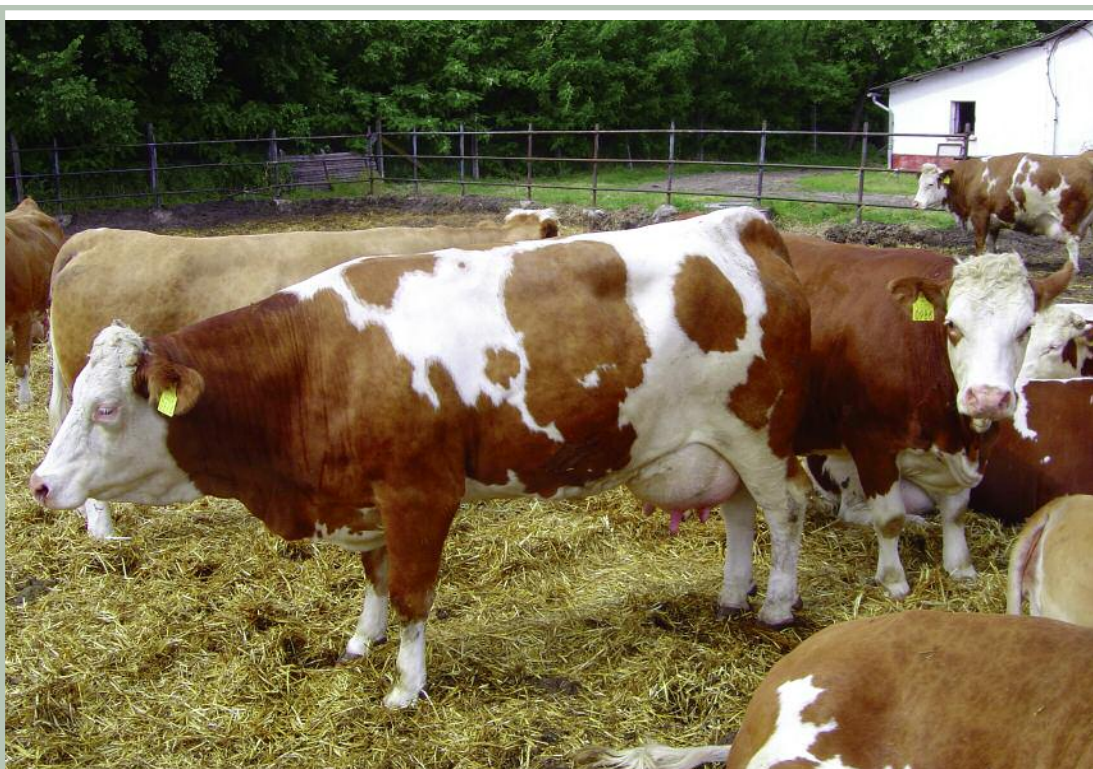
Tejtermelés	1 020 000	liter
Tejértékesítés	1 000 000	liter
Közületnek	980 000	liter
Lakosságnak	20 000	liter
Húskibocsátás (selejt tehén)	30 000	kg
Napos bika értékesítés	110	db

A tejet a szövetséget a Friesland Hungária Zrt részére, a selejt teheneket a pillanatnyi legjobb áron húsipari vállalkozók, míg a napos bikaborjakat östermelők részére értékesíti. Mivel a bikaborjak értékesítésre kerülnek, hizlalással nem foglalkozik a szövetséget. A tenyészállatok pótlása saját nevelésű üszök tenyésztésbe állításával történik, így tenyészállat értékesítésre nincs lehetőség. A tehenek megtermékenyítése mesterségesen történik, az állomány tenyészellenőrzött, és hármass mentes.

A szarvasmarhatelep rekonstrukciója és bővítése 1998 és 2000 között történt, 54,3 % állami támogatás mellett. Ennek keretében, az addigi kötött tartástechnológiáról áttértek a kötetlen, csúszóalmos tartásmódra. Az addigi 170 tehénférőhelyet 220-ra bővítették, valamint új tej-, és fejőház épült a hozzájuk kapcsolódó szociális és kiszolgáló helyiségekkel. Az állatok telepen belüli zavartalan mozgása érdekében 180 méter felhajtóút került megépítésre. Létrehoztak egy ponyvával fedett karámrendszert a növendék állatok elhelyezésére. A telep vízellátása saját

kútból történik. A telepen a munkáslétszám biztosított, hosszú ideje ott dolgozó szakemberek személyében.

A szövetséget a közel fél évszázados magyartarka tenyésztői munkája során megérte a fajta sikereit és mélypontjait is. 2002 óta a tej alacsony felvásárlási ára miatt a fajta jövedelemtermelő képessége a szövetségetben csökkent, sőt voltak olyan évek is, amikor veszteséget halmozott fel az ágazat. A viszonylag kedvező hús felvásárlási árak nem pótolják a fajtára jellemző tejtermelésből adódó kiesé-

seket, mindannak ellenére hogy az állomány által termelt tej beltartalma jó, az átlagos tejfehérje 3,4-3,5 %, míg a tejsír 4,0-4,3 %.

Bízva abban, hogy a fajta továbbra is a betölti helyét és szerepét a magyar szarvasmarha tenyésztésben, a piac elismerése mellett, a szövetséget szeretné megtartani a magyartarka állományát. Köszönjük az eddigi segítségét tenyésztő munkánkhhoz, a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének!

FELHÍVÁS!

SAKMAI NAP KÖRÖSTARCSÁN

A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete az elmúlt évi jáki rendezvény sikerén felbuzdulva idén is megrendezi Szakmai Napját. Az eseménynek ezúttal Köröstarcsa község, valamint Vértés Gábor és családja ad otthont 2007. június 14-én, csütörtökön.

A hasznos információkkal szolgáló előadásokat követően a vendégek tenyészállat és mezőgazdasági gépbemutatót tekinthetnek meg.

A részletes programról tagjainkat levélben értesítjük.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk rendezvényünkre!

Dr. Húth Balázs fejlesztési- és marketingvezető, MTE

GASZTRONÓMIAI NAP BÉKÉSCSABÁN

A magyar élelmiszer és a magyartarka fajta húsának, valamint a belőle készíthető ételek népszerűsítése érdekében a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete a Fiume Hoteltel közös szervezésben ételbemutatóval és kóstolóval egybekötött rendezvényt tartott a Fiume Hotel dísztermében. Meghívást kaptak a régió neves vendéglátásban tevékenykedő szakemberei, valamint az agrárszakigazgatás, a tenyésztők, továbbá az országos és a helyi média képviselői.

Rácz Károly az Egyesület elnöke megnyitójában kiemelte, hogy az egyre gyakrabban napvilágot látott élelmiszerbotrányok és termékhamisítások közepette különösen nagy jelentőséggel bírnak az ilyen és ehhez hasonló rendezvények, amelyek erősítik a fogyasztói bizalmat a hazai élelmiszerek és alapanyagok iránt. Véleménye szerint a magyartarka, mint alapanyag kiválóan alkalmas a minőségi élelmiszerek és ételek elkészítéséhez, hiszen húsa világos színű, porhanyós, jól márványozott, íz és zamatanyagokban gazdag. Mivel a hazai feldolgozók a felvásárlási áraikban nem ismerik el a fajta kimagasló vágóértékét és húsminőségét, a tenyésztők kénytelenek vágóállataikat döntően külföldre, elsősorban Dél-Európa országaiba értékesíteni. Az export piac a hazainál igényesebb és megfizeti a fajta nyújtotta minőségi kategóriát. Sajnos így a hazai fogyasztók és éttermek kénytelenek beérni az idős, döntően tejelő fajtáktól származó alapanyagokkal és csak ritkán jutnak hozzá a magyartarka által termelt minőségi húshoz. A jelenleg helyzet megváltoztatását az Egyesület alapvető feladatának tekinti. A magyartarka húsa garantáltan biztonságos élelmiszer, ez már a "Magyartarka a tenyésztőtől az asztalig" című előadásában hangzott el. A résztvevők átfogó képet kaptak a születéstől a vágásig terjedő időszak tartás- és takarmányozás-

technológiájáról. A természetszerű tartásmód, a fajta kimagasló ellenálló képessége, a sokszor bizonytalan eredetű, költséges, ipari takarmányok mellőzése garantálja a kiváló minőséget és a fogyasztók biztonságát.

"VALAMENNYI ÉTELKÜLÖN- LEGESSÉGET A RÉGIÓ EGY-EGY MESTERSZAKÁCSA KÉSZÍTETT EL ÉS MUTATOTT BE AZ ÉHES KÖZÖNSÉGNEK"

A házigazda, Vozár Márton a Fiume ZRt. vezérigazgatója "A marhahús konyhai felhasználásának módjai" című előadásában ismertette a marhahús elkészítésének konyhatechnikai eljárásait, különös tekintettel a reform konyha követelményei szerint, megőrizve a magyar konyha tradícióit. Véleménye szerint megvannak és ismertek azok a konyhai eljárások, amelyekkel egy ízes húslevest készíthetünk. A siker alapja, hogy a húst hideg vízben tegyük fel főni, ne sajnáljuk az időt, hiszen 3-5 órán keresztül főzni, hiszen csak így kerülnek maradéktalanul a levesbe az íz és zamatanyagok, továbbá a hús is ezzel az eljárással marad puha és porhanyós.

Az előadások végén Prohászka Béla Venesz díjas mesterszakács, a 12 fős chef csapat vezetője ismertette a felszolgálásra kerülő menüsört. Külön érdekesség, hogy valamennyi ételkülönlegességet a régió egy-egy kiváló mesterszakácsa készített el és mutatott be az éhes közönség-

nek. A teljesség igénye nélkül, volt itt gyöngyöző marhahúsleves, zöldségesragu, chilisbab bélszínscsíkokkal, flekken, hagymás rostélyos, csak, hogy néhányat említsek a finomságok közül. A marhahús mellől természetesen nem hiányozhatott a bor sem, amelyet a környék híres bortermelői ajánlottak fel, azoknak a szerencséseknek, akik nem voltak gépkocsi-vezetői beosztásban.

De mit sem ér a jó szakács, ha hiányzik a minőségi alapanyag. Az ételek alapjául szolgáló magyartarka hizóbikát Vértés Gábor köröstarcsai tenyésztőnk nevelte fel e jeles alkalomra. Fáradozását, segítségét a rendezők nevében ezúton is szeretném megköszönni.

A rendezvény sikerén felbuzdulva úgy döntöttünk, hogy ősszel, hasonló formában, Debrecenben igyekszünk népszerűsíteni a magyartarka húst és a belőle készíthető ételeket.

Hanák Gabriella - Kovács Zoltán

I. FIATAL MAGYARTARKA TENYÉSZTŐK TALÁLKOZÓJA

2007. január 26-án és 27-én került megrendezésre az I. Fial Magyar-tarka Tenyésztők Találkozója, köszönhetően a Magyar-tarka Tenyésztők Egyesületének (MTE) és a házigazda Pannon Egyetem Georgikon Karának. Közel ötven, 35 év alatti magyartarka tenyésztő gyűlt össze Keszthelyen, az ország különböző részeiből.

Házigazdaként első ízben köszöntőt mondott Dr. Polgár J. Péter egyetemi docens, dékánhelyettes, a felsőoktatás és a gyakorlat együttműködéséről, annak fontosságáról, kiemelve a szakforum témakörével összefüggő oktató- és kutatómunka fontosabb elemeit. Ezt követően Rácz Károly a szervező Egyesület elnöke tartotta meg köszöntőjét, "Miért is fontosak a szakmai napok, s a fiatal gazdálkodók, tenyésztők összehozása?". Egyrészt naprakész információkat szerzünk az általunk tenyésztett fajta, alkalmazott technológia jelenlegi helyzetéről, lehetőségeiről, továbbá a másoknál alkalmazott technológiákról hasznos információkat tudhatunk meg. Másrészt értékes baráti és üzleti kapcsolatokat tudunk kialakítani, amelyek végigkísérhetnek bennünket szakmai pályafutásunk során. Ebben kíván segíteni a fiatal magyartarka tenyésztőknek a Magyar-tarka Tenyésztők Egyesülete a megrendezett szakmai nappal. Füller Imre (ügyvezető igazgató, MTE) rövid tájékoztatót adott az Egyesület működéséről, tevékenységeiről, kapcsolatszerzéséről. A hallgatóság megtudhatta, hogy az 1989-ben alakult egyesület hazánk egyik legdinamikusabban fejlődő egyesülete (az utóbbi évben 25 %-al nőtt a taglétszám). Dr. Húth Balázs (fejlesztési-és marketingvezető, MTE) "Merre tart a magyartarka tenyésztés, támogatások, lehetőségek" című előadása zárta a délelőtti programot. A címhez méltóan, átfogó képet kaphattunk a fajta jelenlegi termelési

eredményeiről, a fajtában rejlő lehetőségekről, és természetesen arról is, hogy milyen jövőt képzelnek el a tenyésztők és az Egyesület a magyartarkának. Milyen is a jó magyartarka? Koncentrált tejet termelő, kimagasló reprodukciós eredményekkel, hosszú-hasznos élettartammal rendelkező, biológiailag stabil fajta, amely az ezeken túl kimagasló hústermelő képességgel rendelkezik. Az előadó felhívta a figyelmet arra, hogy ne akarjunk a magyartarkából tejelő marhát "csinálni", annak kell megőrizni ami: kettős hasznosítású fajta. Nyugati példákkal szemléltette hova vezet, ha csak a tejtermelés fokozására koncentrálnak a tenyésztők. Egy átlagos, fejte magyartarka tehén 2,9 laktációt teljesít, 5.233 kg tejet termel (3,8% zsír és 3,34% fehérje), mindezt 403 napos két ellés közti időtartam mellett.

Előadását a várható pályázatok, támogatási lehetőségek, különös tekintettel az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapra (EMVA), ismertetésével zárta.

Az előadások után az egybegyűltek ellátogattak a Georgikon Kar tejelő szarvasmarha telepére. A telepen megrendezésre

került egy küllemi bírálati szakmai verseny, vagyis mennyire látják máshogy a fiatal tenyésztők a magyartarkát, mint a hivatalos bírálók. Továbbá bemutatásra került a fejhetőség vizsgálat, illetve a rostélyos keresztmetszet ultrahangos vizsgálata, ez utóbbit az Egyetem egyik Ph.D szakos hallgatója, Török Márton mutatta be. Zárásként a küllemi bírálati verseny eredményhirdetése következett.

Vacsora után az egybegyűltek megalapították (alapítottuk) a Fial Magyar-tarka Tenyésztők Klubját, s megválasztották kapcsolattartónak Vértés Veronikát (Tiszántúl), illetve Kovács Zoltánt (Dunántúl).

A tanácskozás második napja Harmat Ákos tenyésztésvezető, MTE előadásával kezdődött, "A Tenyésztési Program gyakorlati végrehajtása" címmel. Hasznosítási irányok szerint beszámolt a tenyészbika "előállítás" gyakorlatáról. A minél jobb minőségű apaállat-előállítás érdekében a populáció legjobb 2%-a van kijelölve bikanevelő tehénnek, ezen egyedeket a legjobb hazai és import bikákkal célpárosítják. Fejt állományokban évente 8 tenyészbika kerül ivadék teljesítmény vizsgálatba. Felhívta a figyelmet

a ciklusbikák használatának, és a teljesítményellenőrzött állományok esetében a pontos adatszolgáltatás fontosságára. S lokálpatrióta lelkünknek nagyon jó volt hallani, hogy a magyartarka bikák a hegyitarka fajtacsoportba tartozó bikák között az élvonalban vannak, különösen igaz ez a hús tenyésztés esetében.

Majd Dr. Polgár J. Péter tartotta meg elő-

adását "Több és jobb marhahús magyartarkával" címmel. Bevezetőjében kitért a lehetőségekre: az európai unióban csökkent a marhahús termelés (-2%), azonban a marhahús fogyasztás stabil, ennek köszönhető, hogy az utóbbi évben az árak 10-13%-al növekedtek. A piaci lehetőségek középtávon biztatóak, azonban 2013 után piaci verseny valószínűsíthető. Szót

ejtett a magyartarka kiváló vágási kihozataláról (vágási%: 60%, hús%: 70%), összehasonlítva más húsfajtákkal, illetve a fajta húsának márványozottságáról. Vizsgálati eredményekre támaszkodva igazolta, hogy a magyartarka mind extenzív, mind félintenzív tartási körülmények között versenyképes az egyéb húsmarha fajtával szemben. Nem utolsó sorban pedig szó volt az alacsony magyarországi marhahúsfogyasztás (4,2 kg/fő/év) okairól is.

A két napos rendezvény zárásaként szakmai kirándulást tettek a fiatal gazdászok, melynek első állomása a Georgikon Májormúzeum, ahol az 1797-ben alapított Georgikon (a mai Kar elődje) történelmével, gazdálkodásával ismerkedhettünk meg. Második állomása pedig a Georgikon Kar húsmarha bemutató telepe volt, ahol az alkalmazott technológiával ismerkedhettek a program résztvevői. Köszönet a szervezőknek minden fiatal magyartarka tenyésztő nevében. A fiatalok sok, fontos szakmai információval gazdagodtak, ezen jó hangulatú rendezvény keretében. Reméljük, hogy e találkozó hagyományteremtő lesz és a közel jövőben is megszervezésre kerül.

II. FIATAL MAGYARTARKA TENYÉSZTŐK TALÁLKOZÓJA

A Fiatal Magyartarka Tenyésztők Klubja 2007. június 14-15. között, a Szakmai Nappal egybekötve második alkalommal rendezi meg találkozóját, ezúttal Köröstarcsán. Várunk minden 14-35 év közötti fiataalt, akik saját, önálló magyartarka tenyésztéssel rendelkeznek, továbbá azokat is, ahol a családban, társas vállalkozásban magyartarka tenyésztés folyik. Nagy szeretettel hívjuk azokat a mezőgazdasági szakirányú középiskolai képzésben tanuló diákokat, illetve agrár-felsőoktatási intézmények hallgatóit, akik érdeklődést mutatnak a szarvasmarha-tenyésztés, ezen belül a magyartarka fajta iránt.

A két napos rendezvényen az érdeklődők bepillantást nyerhetnek a tenyésztő szervezet munkájába, értékes információkat hallhatnak a magyartarka tenyésztés helyzetéről, kilátásairól. A csütörtöki nap végén pedig kötetlen találkozó, sportolás és sátrazással egybekötött sütés-főzés segíti az információk cseréjét, a szakmai, baráti kapcsolatok elmélyítését.

A rendezvényen való részvétel ingyenes!

A szervezők nevében: Vértes Veronika és Kovács Zoltán

Jelentkezési határidő: 2007. május 31.

Jelentkezési cím: 7150 Bonyhád, Zrínyi u. 3.

Tel.: 74/451-022

e-mail: info@magyartarka.axelero.net

FELHÍVÁSI!

Füller Imre ügyvezető igazgató, MTE

ÜNNEPI TANÁCSKOZÁS DR. TÖRÖK IMRE 75. SZÜLETÉSNAPIJA TISZTELETÉRE

A Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum Mezőgazdaságtudományi Kar, a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete, a Génbank-Semex Magyarország Kft., valamint a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete dr. Török Imre 75. születésnapja tiszteletére ünnepi tanácskozást szervezett.

A tanácskozást dr. Jávor András az Agrártudományi Centrum tudományos elnökhelyettese nyitotta meg. Professzor Úr elmondta, hogy Debrecenben szokás megünnepelni a nyugdíjba vonult kerek évfordulókat.

Dr. Mihók Sándor professzor úr a levezető elnöki feladatot vállalta, és meg is kérte dr. Bodó Imre professzor urat, ismeresse az ünnepelt életútját szakmai tevékenységét.

Dr. Török Imre 1931. december 3-án született gyulavári kisközségben, néhány hold földön gazdálkodó paraszt családban. Elemi iskoláit a falujában végezte jó eredménnyel, majd Gyulán polgári iskolában folytatta tanulmányait. A polgári iskola után otthon a család gazdaságában dolgozik 1947-ig, amikor az Ókígyósi Állami Mezőgazdasági Középiskola tanulója lesz. Jól tanul, így felvételt nyer a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre, ahol 1956-ban kap diplomát. Első munkahelye a Mezőhegyesi Állami Méntelep, ahol 1956. március elsején áll munkába. A méntelepek bizonytalan sorsa és Ócsag professzor úr hívása nyomán a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen kezd oktatni 1961-ben. 1963-ban itt szerzi doktori címet. 1964-ben visszakérül Mezőhegyesre, ahol a szarvasmarha törzstenyésztői feladatokkal bízták meg. Az ország egyik legnagyobb és legjobb magyarartarka állománya volt ekkor Mezőhegyesen. Dr. Török Imre nevéhez fűződik ebből az időszakból nagyon sok nagy hírű kiváló javító hatású tenyészbika kitenyésztése. Hosszan sorolhatnánk a vonalakat a Planet, Kunó, Fábián, Sanyi.

Dr. Török Imre

Néhány konkrét állatot is megemlítek 2126 Kunó, 2458 Fábián vagy az 1969 május 7-én született 2921 Sanyi, aki 1970-ben nagydíjas lett. A 2921 Sanyi, az 1970. június 18-án megalakult Magyarartarka Törzstenyésztő Szakosztály lapja első számának címlapfotója. A Szakosztály titkárának dr. Török Imrét választották. A Szakosztálynak 37 állami gazdaság volt a tagja. 1968-ban a 1025/1972. számú Minisztertanácsi határozatot megelőzően indult meg a holstein-fríz keresz-

tezés Mezőhegyesen, melynek fő hajtómotorja dr. Török Imre volt. Később a Holstein-Fríz Tenyésztők Egyesülete 1989-es megalakulása után, annak Szakbizottsági tagjaként 2001-ig dolgozott. Az ünnepelt Mezőhegyesen a Génbank megalapításáig, 1989-ig tevékenykedett. Ekkor lesz a Génbank Kft. felügyelő bizottságának tagja, majd 1991-től vezetője. 2001-ben hetven évesen kérte az igazgatói feladatok alóli felmentését, de ma is aktívan részt vesz a Kft. munkájában.

Munkája elismeréseként 1979-ben Wellman Oszkár Elékérem, 2001-ben Gluzek Gyula Díj, 2002-ben Újhelyi Imre Díj kitüntetésekben részesült.

A életút bemutatását Bognár László a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete ügyvezető igazgatójának előadása követte: "A holstein-fríz fajta magyarországi szerepe és jövője" címmel. Ügyvezető Igazgató Úr beszélt a tenyésztési programok végrehajtásának három fő pilléréről, a jogi, technikai, és gyakorlati környezetről, kiemelve a 75. születésnapján köszöntött, dr. Török Imre szerepét a holstein-fríz tenyésztésben. Bognár úr bemutatta a tenyészértékek bika évjáratonkénti trendjét, beszélt a fajta eredményeiről.

"A magyartarka fajta múltja és jövője" címmel Füller Imre ügyvezető igazgató tartott előadást. Beszélt a múltból, - beleértve dr. Török Imre szerepét is a '60-as évek magyartarka tenyésztésébe - a jelenről és a fajta biztató jövőjéről is. A tenyészérték becslés kibővítése a következő időszak egyik legnagyobb feladata, valamint a hústenyészértékkel kapcsolatos teljesítményvizsgálatok központosítása. Jól alakul a tenyész bikák tenyészértéke a tenyészértékek bika évjáratonkénti trendje különösen az Egyesület megalakulása óta mutat nagyon jó eredményt.

Dr. Béri Béla a Koncentrált Tejű Fajtákat Tenyésztő Egyesület ügyvezető igazgatója "A fajtaválasztás lehetősége tejhasznosítású állományoknál" címmel tartott előadást. Tanár Úr beszélt a holstein-fríz állományok jersey, braunswiss, aysire fajtákkal történt keresztezések nemzetközi eredményeiről, a keresztezések különböző kombinációiról. A koncentrált tejet termelő fajták létszáma növekszik Magyarországon, egyre nagyobb a tiszta vérrű termelésellenőrzött állomány.

Dr. Gerald Jansen Kanadából "A változások kényszere a tejhasznú fajták értékelésének fejlesztésében" címmel tartott érdekes előadást.

Veres Zoltán a Génbank-Semex Magyarország Kft. ügyvezetője, "A Génbank Kft. szakmai vezérlője" címmel ismertette a mesterséges állomás kialakulását, stratégiáját, helyét a hazai szarvasmarha tenyésztésben és Imre bácsi szerepét a vállalkozás kialakításában és működésében.

A Génbank minőségpolitikája nagyon megfogott. Idézet az előadásból: "Nem a cégek termelik az eredményt, hanem az emberek".

"Molekuláris genetikai módszerek alkalmazásának lehetőségei a tejelő szarvasmarha tenyésztésben" címmel dr. Árnási Mariann tudományos munkatárs, a Debreceni Egyetem ATC genetikai laboratóriumában folyó kutatásokról, eredményekről beszélt.

A zárzó jogán dr. Mihók Sándor professzor úr az ünnepeltnek adott szót. Imre bácsi összefoglalta élete történetét, de a magyartarkás előadás kapcsán felszínre törtek régi tarkás emlékei, így ezeknél kicsit többet időzött, fejből mondván a '60-

as évek nagy tenyész bika vonalait, a bikák számát és nevét is.

Az ünnepi tanácskozást a köszöntések zárták. A szervezők, Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum Mezőgazdaságtudományi Kar, a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete, a Génbank-Semex Magyarország Kft., valamint a Magyar-tarka Tenyésztők Egyesülete egy csodaszépen faragott magyarszürke túlköt adtak át dr. Török Imre úrnak, Imre bácsinak, jó egészséget és még hosszan tartó tevékeny éveket kívánva.

**Imre bácsi, Isten éltesse
75. születésnapod alkalmából!**

Dr. Polgár J. Péter - Török Márton Pannon Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely

MAGYARTARKA NÖVENDEK BIKÁK HÚSTERMELŐ-KÉPESSÉGÉNEK BECSLÉSE ULTRAHANGOS MÉRÉSI MÓDSZERREL

Az ultrahang szövetek vizsgálatára való használatáról először Wild (1950) számolt be, aki megállapította, hogy az eljárás nem káros és lehetővé teszi izom- és zsírszövetek mérését élő állatokon.

A későbbi vizsgálatok eredményei alapján megállapítást nyert, hogy a rendkívül költséges ivadékvizsgálati adatgyűjtés mellett az ilyen információgyűjtés jól felhasználható a tenyésztői gyakorlati tevékenységekben is. Az összefüggés a gyakorlatban nyert (vágás, csontozás) és az élő állaton ultrahangos technikával mért adatok között rendkívül szoros.

A bőr alatti faggyú vastagságának és a rostélyos keresztmetszet területének ultrahanggal, valamint vágott testeken mért értékei között becsült korrelációs koefficienseit szakirodalmi forrásmunkák alapján az 1. táblázat tartalmazza.

Holló István professzor úr és munkatársai által 2005-ben publikált, vonatkozó vizsgálatok szerint az ultrahang képek értékelésére alapuló mérések jól beépíthetők a többlépcsős tenyészértékbecslés (STV, ITV) rendszerébe is. A rostélyos területről kiemelt ún. hármás borda rész CT-vel történő elemzésével együttesen teljes információt szolgáltatnak a szelekció és a nemesítő munka számára. A külföldi gyakorlat a (USA, Kanada, Ausztrália és Új-Zéland) a vágóállatok vágás előtti minősítésére is alkalmasnak tartja a módszert.

Tait és munkatársainak eredményei (2004) szerint a real-time ultrahangos mérés alkalmas marketing és értékesítési döntések támogatására a marhahizlalás-

Forrás	Műszer (2)	Bőr alatti faggyú	Rostélyos keresztmetszet
Duello és mtsai, 1990	Aloka 633	0,87	0,75
Smith és mtsai, 1992	Aloka 210DX	0,82	0,63
Perkins és mtsai, 1992	Aloka 500V	0,86-0,87	0,76-0,82
Robinson, 1992	Aloka 210DX	0,90	0,87
May és mtsai, 2000	Aloka 210DX	0,81	0,61
Greiner és mtsai, 2003	Aloka 500V	0,89	0,86

1. táblázat

Tulajdonság	Magyartarka növendék bikák üzemi hizlalásban
Életkor (nap)	408
Élő súly, kg	475
Napi gyarapodás(kg/nap)	1,25
P8 (cm) fartájéki faggyúvastagság (2)	0,37
Fartájéki faggyú vastagság, (cm) (3)	0,39
Rostélyos terület (cm ²) (1)	78,19

2. táblázat

ban. A márványozottság, a bőr alatti faggyú és az élő súly mérése kulcsfontosságú a megfelelő becslés érdekében. Ezen adatok alapján csoportosítani lehet az állatokat a hizlaldákban vágásérett (pl. túl nagy súlyú, túl faggyús, már elérte az amerikai minősítési rendszer szerinti Choice minőségi osztályt) és tovább hizlalandó (pl. további 35 napig) csoportokra.

Magyartarka növendék bikákon végzett vizsgálataink során Pie Medical gyártmányú, Falco 100 real-time ultrahangkészüléket, 18 cm-es, 3,5 MHz-es lineáris mé-

rőfejet használtunk. Ultrahang-méréseink helye: 1. rostélyos és bőr alatti faggyú; 2. P8, bőr alatti faggyú a faron; 3. Rump fat, bőr alatti faggyú a faron (Perkins és mtsai, 1996 nyomán, módosítva).

Vizsgálatainkban saját teljesítmény vizsgálatban részt vevő bikák adatait és nagy súlyra történő hizlalás eredményeképpen vágóhidra értékesített egyedek adatait is értékeltük.

Az üzemi hizlalásban az állatokat intenzíven hizlaltuk, kukoricaszilázzsal és

Tulajdonság	Magyartarka növendék bikák STV állomáson
Életkor (nap)	434
Élő súly, kg	564
Napi gyarapodás(kg/nap)	1,49
P8 (cm) fartájéki faggyúvastagság (2)	0,58
Rostélyos terület (cm ²) (1)	81,86

3. táblázat

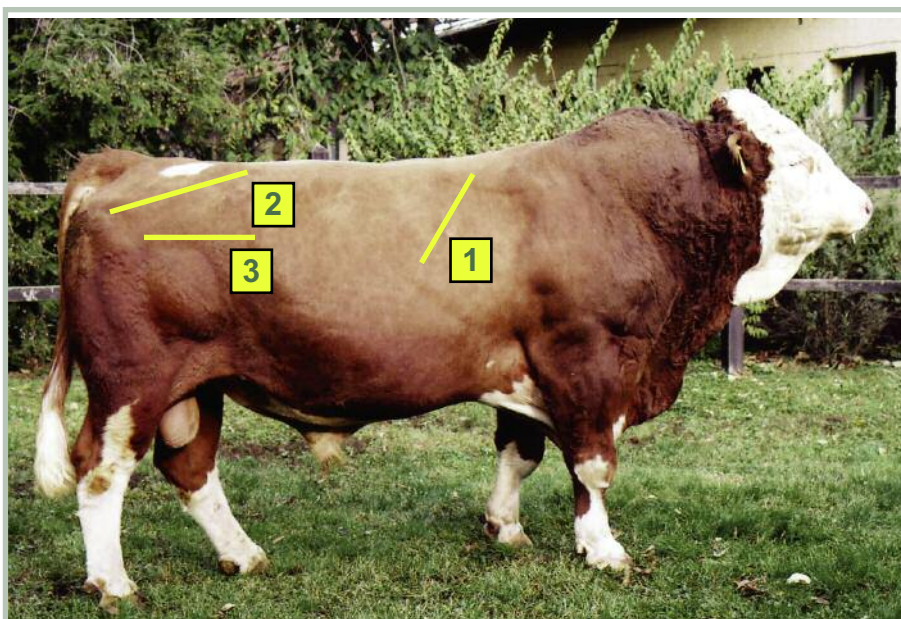
koncentrátummal, kiscsoportos, lekötés nélküli, mélyalmos tartásban (2. táblázat).

Az STV állomáson tesztelt bikák esetében 8 hónapos korban $60,57\text{cm}^2$, éves korban $76,87\text{cm}^2$ rostélyos keresztmetszetet mértünk.

A tesztelés végén állomáson maradt bikák üzemből hizlalt társaikhoz hasonló korban mért adatait a 3. táblázatban foglaltuk össze.

Érdekelhető, hogy a kiváló genetikájú és gondosan ápolt, takarmányozott bikák teljesítménye lényegesen magasabb, mint átlagos körülmények között, üzemből hizlalt társaiké.

A hazánkban jelenleg még csak kutatási jelleggel folyó vizsgálatok várhatóan a gyakorlati tenyésztői munka részét fogják képezni. Saját vizsgálataink is megerősítik az üzemi felhasználás egyszerű voltát, és könnyű kivitelezhetőségét.

Az általa nyert információk mind tenyésztési, mind hizlalási döntések megalapozására alkalmasak, és a

tesztelés, értékelés lényegesen kevesebb költséggel megvalósítható.

V. Tarka Fotópályázat

Beérkezési határidő: 2007. július 27.

A pályázat rövid ismertetése: Bonyhádon, a Tarka Fesztiválhoz kapcsolódóan ötödik alkalommal rendeznek fotókiállítást, melynek témája a szarvasmarha és annak tenyésztése. Tehát nem kizárólag a magyar tarkák örökíthetők meg, hanem a szarvasmarhák valamennyi fajtája, bármilyen környezetben és bármilyen módon! A pályázat nyitott, azon foglalkozástól, lakóhelytől és életkortól függetlenül bárki részt vehet, fekete-fehér és színes papírképekkel. A pályázatot szakmai szempontból felügyeli a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete és a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoporthoz Országos Szövetsége.

Pályázati feltételek: egy szerző maximum öt alkotást küldhet be. Ezen belül a fekete-fehér és a színes papírképek aránya szabadon eldönthető. A fotók mérete 18×24 cm legyen. Minden pályamű hátoldalán jól olvashatóan szerepeljen a szerző neve, postacíme, telefonszáma, továbbá a fotóművészeti alkotás címe és a felvétel helyszíne is. A fényképeket

viSSzaküldésre is alkalmas csomagolásban kéri beküldeni, ajánlott nyomtatványként. A kiállítás népszerűsítésével kapcsolatos publikációkban szerzői jogdíj fizetése nélkül jelennek meg - a szerző nevének feltüntetésével és tiszteletpléddény biztosításával - a kiállításon szereplő művek. A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete a kiválasztott képek közlési jogát esetleg megvásárolja szakmai lapjában való felhasználásra, a szerzőkkel való egyeztetés után. A díjnyertes fotók a kiállítás megnyitása után megtekinthetők lesznek Bonyhád város Internetes honlapján: www.bonyhad.hu, ahonnan előzetesen a nevezési lap is letölthető. A szervezők a beérkezett fotókat CD-n archiválják.

Nevezési díj: a beküldött alkotások számától függetlenül 500 Ft/fő, amelyet postaköltségre és a kiállítás népszerűsítésére kívánnak felhasználni a rendezők.

További információ, nevezési lap és a nevezési díj befizetésére szolgáló csekk igényelhető:

Vörösmarty Mihály Általános Művelődési Központ, 7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2. Telefonszám: 06-74/451-455. A pályaműveket is erre a címre kell beküldeni, vagy személyesen beadni. (A művelődési központ június 25-től július 8-ig zárva tart, ekkor a telefonszám nem él.)

A díjazottak tárgyjutalomban részesülnek.

Beérkezési határidő: 2007. július 27.

Zsűrizés: 2007. július 30- augusztus 3. között

Értesítés a zsűri döntéséről: 2007. augusztus 7-ig

A kiállítás megnyitása: 2007. augusztus 10-én

A kiállítás megtekinthető: Bonyhádon, a művelődési központban (Széchenyi tér 2.), augusztus 10-től augusztus 31-ig.

A képek viSSzaküldésének időpontja: 2007. szeptembere.

Tóth Péter Agrár Európa Kft. Budapest - **Dr. Báder Ernő** Nyugat-Magyarországi Egyetem MÉK

HÍREK AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS A VILÁG MÁS ORSZÁGAIBÓL

Írország Az ír tejtermelő gazdaságok száma az elkövetkező évtizedben kevesebb, mint felére csökken, ha Brüsszel felszámolja a tejtermékek utáni export-visszatérítést, állapította meg az ír agrárkutató intézet (Teagasc). A jelenlegi 24 ezer farmból csak mintegy 10 ezer éli túl a tervezett intézkedést. Az egy farmra jutó tejkvóta a mostani 225 ezer literről 500 ezerre növekszik. Az export-visszatérítés eltörlésének hatására 2004-2015 között a tej termelői ára 20 százalékkal, a marhahúsé 15 százalékkal csökken. Az ír farmszervezetek szigorúbb intézkedéseket várnak Brüsszeltől a dél-amerikai, főleg a brazil marhahús import megfékezésére. Hivatkoznak a brazil marhahús gyengébb minőségére, és arra, hogy szá-

mos dél-amerikai ország növekedést serkentő szert alkalmaz.

Hollandia Az Agrárgazdasági Intézet (LEI) tanulmánya megállapítja, hogy 1990 óta a holland farmok száma több mint egyharmadával csökkent. A kicsi és közepes méretű gazdaságok hagytak fel a termeléssel. A nagygazdaságok száma változatlan maradt, de mindössze 1,5 százalékát képviselik az összes gazdaságnak. A legeltetésre alapozott állattenyésztés (tehenészet, húsmarha és juhtartás) a mezőgazdasági GDP 28 százalékát adta 2005-ben, és a mezőgazdasági munkaerő egyharmadát foglalkoztatta. A tejkvóta 1984. évi bevezetése óta a tehenek száma fokozatosan csökkent. A legnagyobb jövedelmet a múlt évben a tejter-

melő tehenészetek érték el, gazdaságonként 60 ezer eurót. Ebből az összegből 12 ezer euró nem mezőgazdasági tevékenységből származott.

Németország Az idei májusi állatszám-láláskor 12,8 millió darab szarvasmarhát írtak össze, 2,0 százalékkal kevesebbet, mint tizenkét hónappal korábban. Az állomány lassú csökkenése már több év óta tart. A tejelő tehenállomány ennél nagyobb mértékben, majdnem 3 százalékkal lett kevesebb. A nyolc év óta tartó csökkenést a tejkvóták túllépésével, az egyre alacsonyabb tejárral magyarázzák.

Cseh Köztársaság Az egy főre jutó húsfogyasztás 2005-ben 80 kilogrammot ért el. A marhahúsfogyasztás a harmadik helyre csúszott vissza: 1989-ben még 30,

Nevezési lap

az V. Tarka Fotópályázaton való részvételhez

A pályázat feltételeit ismerem. Hozzájárulok ahhoz, hogy a kiállításra elfogadott alkotásaimat a rendezvény népszerűsítése érdekében - térítésmentesen - publikálják a rendezők, a nevem feltüntetésével, különféle sajtótermékekben.

Név: .....

Postacím: .....

Telefonszám: ..... E-mail: .....

Postán küldjük vissza a képeket? (igen, nem) .....

Személyesen viszi el? (igen, nem) .....

Ha érte küld valakit, kinek adhatjuk át? .....

Sorszám	A kép címe	készítésének helye	a zsűri döntése

A zsűri döntései:

Kiállításra elfogadva = K

Díjazva = D

Kiállításra nem javasolva = E

Hely: ..... Dátum: .....

A Szerző aláírása:.....

Írország

a múlt évben már csak 9,8 kilogramm volt fejenként. A cseh fogyasztói szokások megváltoztak, nemcsak az elmúlt évekhez képest kevés a marhahús-fogyasztás, hanem más európai országokhoz viszonyítva is: a franciák például 26, az olaszok 28, a britek 40 kiló marhahúst fogyasztanak fejenként. A többi húsféléseghöz képest a marhahús drága a cseh fogyasztók számára, ez okozta a fogyasztás drasztikus visszaesését. A termelés a fogyasztásnál is nagyobb mértékben mérséklődött, a cseh mezőgazdaság történetében először fordult elő, hogy az ország importra szorult, a belső termelés nem fedezte az igényeket.

Argentína Az idei év márciusában hozott exportkorlátozási intézkedés visszaveti a marhahús kivitelét. A kormány ekkor a belső árak emelkedésének megakadályozására tiltotta be a marhahús exportját, később azonban enyhítette a tilalmat. 2006-ban várhatóan 500 ezer tonna marhahúst szállítanak ki az országból, mintegy kétharmadát a tavaly exportált volumennek. Az intézkedés nem hozta

meg a várt eredményt: a marhahús belső ára nem csökkent, a termelés viszont kevesebb az egy évvel korábbinál. Erre az évre 14 millió darabos marhavágással számolnak, ami 5 százalékkal elmarad az előző évitől.

Brazília 2006 első felében a hús termelői ára - az állatjárványok és az export aka-

dozása miatt - lényegesen visszaesett. A marhahús ára 11 százalékkal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Ugyancsak növekedett a marhavágások száma: ez év január-márciusában 7 millió darabot vágtak, 10 százalékkal többet, mint egy évvel korábban.

Brazília

In memoriam dr. Báder Ernő (1947-2007)

Hosszantartó súlyos betegség után elhunyt dr. Báder Ernő egyetemi tanár, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Szarvasmarha és Juhtenyésztési Tanszékének vezetője.

Dr. Báder Ernő a keszthelyi Agrártudományi Egyetem mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Karán szerzett okleveles agrármérnök diplomát. Az oklevél megszerzése után pályafutását a gyakorlatban folytatta; főállattenyésztőként a csényei "Egyetértés" Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben, majd törzsállattenyésztőként a szombathelyi Állami Tangazdaságban. 1976 és 1980. között a Kaposvári Mezőgazdasági Főiskolán és a Kaposvári Szarvasmarha-tenyésztő Közös Vállalatnál szaktanácsadói feladatokat látott el. A kaposvári éveket követően szakmai pályafutása Mosonmagyaróváron, a Pannon Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán folytatódott oktatóként és kutatóként. Kutatásai a szarvasmarha-tenyésztés genetikai összefüggéseinek feltárására irányultak. Maradandót alkotott a genotípus-környezet interakció tejtermelésre, élettéljesítményre és termékenységre gyakorolt hatásának leírásával éppúgy, mint az anyai tulajdonságok és a hústermelés közötti összefüggések feltárásával. Oktatóként a szarvasmarha-tenyésztés és az állatvédelem tantárgyak témafelelőse volt. Áldozatos és lelkiismeretes szakmai tevékenységét 1998-ban Újhelyi Imre díjjal ismerték el.

Halálával kiváló szakembert, oktatót és kutatót veszítettünk el. Fáradhatatlan, kitartó munkáját számos könyvrészlet, tanulmány, szakcikk és közlemény bizonyítja. Oktatói-kutatói pályafutását a hallgatókért és a szarvasmarha-tenyésztésért érzett örök tenni akarás jellemezte, amelytől még súlyos betegsége sem tántoríthatta el. Küzdött, amíg csak ember küzdhet az alattomos kór ellen.

Az alkotásod, az a maradandó, amire örökké emlékezni fogunk.

Professzor Úr, Tanár Úr, kedves Ernő, nyugodj békében!

FIGYELEM!

**MEGJELENT AZ EMVA-RENDELET A 23-27/2007 FVM RENDELETSZÁMON,
AMELY 2007. ÁPRILIS 20-TÓL LÉP HATÁLYBA. A RENDELET TELJES
SZÖVEGE A 48-AS SZÁMÚ MAGYAR KÖZLÖNYBEN OLVASHATÓ!**

REGIONÁLIS KÖZGYŰLÉS

REGIONÁLIS KÖZGYŰLÉS

